

140 GODINA KLEPTOMANIJE BERLISNKOG UGOVORA

Sredinom ove godine (13.07.1878) se završava 140 godina od potpisivanja tzv. Berlinskog ugovora (BU). U pitanju je pravni paradoks! Jer, u propisima o ugovornom pravu je definisano da ugovore potpisuju dvije zainteresovane strane. Međutim, spomenuti akt je potpisala samo jedna strana, preciznije, 7 tzv. velikih sila (Njemačka, Francuska, Italija, Austro-Ugarska, Velika Britanija, Rusija i Osmansko carstvo). Na skupu nije ni na čaju bilo drugih ugovornih strana, pa i Bosne. Njenom "krmjak-u", nakon oduzimanja oko 20.000 km², nadjeve-n i novi toponim (Bosna i Hercegovina), kakav u svojoj povijesti ona nije imala.

1. Bosna i Hercegovina nema državnog rodnog lista

Spomenutim aktom je Austro-Ugarskoj (A-U) dato pravo da "okupira" spomenutu novu državu. Sam režim ratne okupacije je uređen: Pravilnikom o zakonima i običajima rata na kopnu (1899) i Četvrtom haškom konvencijom iz 1907., kojoj je Pravilnik priključe-n, te Ženevskom konvencijom o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata (1949) i dr., pravilima međunarodnog uobičajenoga prava.

Međutim, citiran tekst nije ratificirani u Sarajevu, a ni od strane samih potpisnika teksta BU, jasno se vidi iz teksta Hansa Šnelera (Državno-pravni položaj Bosne i Hercegovine, štamparija KS, Beograd, 1893, 55-66). Naši se građani sad služe BU-sa prijevodom Srba iz Srbije (jer su oni taj tekst preveli za svoje potrebe). U sadržaju Historijske čitanke (izdanje CEDERES) je objavljen i prijevod tog teksta na hrvatski jezik. Ali, ni ta dva prevođa, u kojem ima oko 90 riječi, nisu u suglasju, što je označeno u priloženom tekstu. Stoga naše zlonamjerne političke partije, dakle, te nelegalne države, gradeći demokratska pravna pravila, vrše njenu dalju podjelu! Mora im se stati na put, ako hoćemo opstati.

Podsjetimo se da u Evropi još od Rima važi pravno pravilo po kome građani svake države svijeta nemaju obavezujući da poštuju norme međunarodnih ugovora, ako oni nisu verificirane od strane njihove zakonodavne vlasti, pa objavljeni u službenom glasilu te vlasti. Navedeno je pravilo sasvim logično, jer građani ne moraju znati strane jezike na kojima su te norme napisane. Eto, nespornog dokaza da norme BU nisu ni sad važeće za našu državu, na čemu insistiraju postojeće međunarodne insitucije.

2. Ugovorene i poratne štete Bosne nisu isplaćene

Bosna/BiH je u odnosima sa susjednim državama u pet međusobnih i dva svjetska rata imala velike štete. Podsjetimo se sad samo na neke takve primjere (v. H.Đ. HISTORIJA RAT(PORAT)NIH ŠTETA BOSNE 19 I 20 STOLĆA) koje, prema aprosimativnim procjenama iznose više i desetina milijardi SAD dolara. U prilogu 2 se mogu vidjeti primjeri, kad je nakon manjeg incidenta na Čukur česmi, u Istanbulu (4 sep. 1862) potpisan Protokol. Stoga su "Turci iz Srbije", kako su Srbi nazivali autohtone svoje islamizirane sunarodnike, morali da napuste ogromne prostore. Iza sebe su ostavili mnoge konfesionalne i druge objekte. Ugovorena procjena šteta, izuzev novinske, nije urađena.

Presudom Međunarodnog suda Hag (26.02.2007.godine), utvrđen je "... genocid počinjen od strane članova VRS-a" sredinom 1995. godine. Njima je u tom zlu svrsrdno pomagala Srbija. Ali, nakon više od 20 godina (1995-2018), javno poriču poatojanje spomenutog zločina! Na taj način ignoriraju međunarodnu sudslo pravdu, što nerazumno za poštene ljude!

3. Zaključna razmatranja

Sredinom ove godine se može obilježiti nesvakidašnji jubilej, preciznije, 140 GODINA KLEPTOMANIJE BERLISNKOG UGOVORA. Njegove loše posljedice građani Bosne i sada teško podnose. Na njegovim, nelegitimnim normama i sad insistiraju svi potpisnici tog akata! To nije sve.

Zanimljivo je još spomenuti da su se našim građanima poslije spominjanih događaja desile još i druge represivne nepravde. Stoga su oni izravno uputili memorandum ondašnjim protektori-ma, što se može vidjeti iz priloga 4. Kako na te, važne akte nikad nije stigao odgovor, treba sad podsjetiti našu vlast da od adresat-a pokazanih memorandum-a, bar iz moralnih razloga zatraži odgovor.

Autohtoni naši građani traže da se hitno ostvariti prigodna re-animaciju nasilno uništene povijesti (toponima, heraldike, granica, jezika i sl.), što je bitan uslov rješavanja naše krize! Nema nam druge.

O temama koje su naprijed spomenute, zna se, do sada su napisana prava brda knjiga. Ipak, iz svega toga, samo iz subjektivnih razloga, do sada nisu izvučene valjane pouke. Nelogično, nego šta!

Чл. XXV. — провинције Босна и Херцеговина биће окупирани и администривани од Аустро-Угарске. Пошто аустро-угарска влада не жели да узме на себе администрирање Санџака Новог Павара, који се пружа између Србије и Црне Горе у југо-источном правцу до иза Митровице, у њему ће и даље остати отоманска администрација. Међутим, да би се осигурало одржање новог политичког стања, као и слобода и безбедност саобраћајних путева, Аустро-Угарска задржава право, да у целој томе бившем Босанском вилајету одржава гарнизоне и војничке као и трговачке путеве.

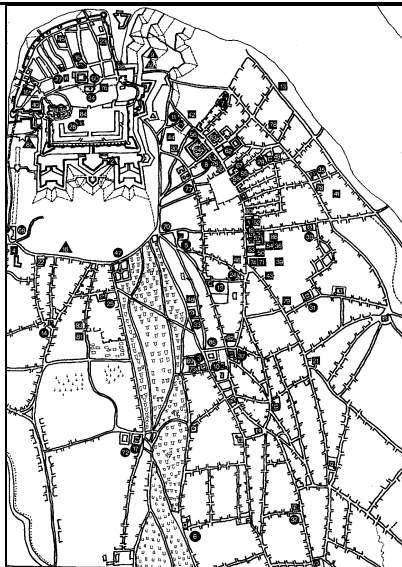
У овој циљу владе аустро-угарска и турска задржавају право да се договоре о детаљима.

Srpska verzija prijevoda

Члан XXV. Provincije Bosne i Hercegovine **zaposjest** će i njima upravljati Austro-Ugarska. **Budući** da vlada Austro-Ugarske ne želi **preuzeti upravljanje u Novopazarskom sandžaku**, koji se **prostire** između Srbije i Crne Gore u pravcu jugoistoka na drugoj strani Mitrovice, **osmanska administracija će tamo i dalje obavljati svoje funkcije**. Međutim, da bi se osiguralo održavanje novoga političkog stanja, kao i sloboda i **sigurnost komunikacija**, Austro-Ugarska zadržava pravo da u cijelom ovom dijelu nekadašnjeg vilajeta Bosne **drži svoje garnizone i da koristi vojne i trgovačke puteve**. S tim ciljem, vlade Austro-Ugarske i Turske zadržavaju za sebe pravo da se dogovore o detaljima.

Historijske čitanke

CDRSEE, Sarajevo, 2007, 40/2.

Grafika identifikovati-h turskih objekata. Oni su uništeni, radi brisanja povijesti muslimana Srbije

Којом се свакому, кому надлежи знати извесно тврди, да смо ми наши плац у Београду у Саваком сјају, међу комшијама с десне стране Кламповићима, а с леве наших празних плаца лежећи ширину с лица пет и пол фати и дужину до Сава имајући, житељу београдском Кости Јоановићу по 30 талава фат предали и све припадајуће новце за исти плац примили. По овоме и дајемо му ову тапачи потписану и печетом нашим снабдевену, да га нико у реченом притјезкању његовом не узнемирује но да он с њим као са законом сопственицију својом по својој воли располажеати може.

Тапија књжаз Милоша, NO 4538, 16.11.1837

SAKRALNI OBJEKTI

Džamije

- 1 — Ahmed-agina
- 2 — Ali-pašina
- 3 — Al-pazar džamija
- 4 — Bajrakli-džamija
- 5 — Bajram-begova
- 6 — Batal-džamija
- 7 — Careva, na Savi
- 8 — Džetdarova
- 9 — Fakir Hadži-Alije
- 10 — Ferhad-pašina
- 11 — Hadži-Hasan-agina
- 12 — Hadži-Mustafe Čebedžije
- 13 — Hadži-Omera
- 14 — Hadži-Velije, u Donjem gradu
- 15 — Hasan-agina, u Bolme Hisaru
- 16 — Hasan-pašina
- 17 — Ibrahim-begova
- 18 — Ibrahim-Celebija
- 19 — Izzet Mehmed-pašina
- 20 — Jahja-pašina
- 21 — Kalin-džamija
- 22 — Kapidžina
- 23 — Kizlar-agina
- 24 — Koski-begova
- 25 — Kućuk Hadži-Velije, u Donjem gradu
- 26 — Laz Hadži-Mahmuda
- 27 — Laz Oplje
- 28 — Musala-džamija
- 29 — Ovadžik-džamija
- 30 — Sultana Mahmuda
- 31 — Sultana Mustafe
- 32 — Sultana Sulejmana (druga), u Donjem gradu
- 33 — Sultana Sulejmana, u Gornjem gradu
- 34 — Tabacka
- 35 — Tiri-bala džamija
- 36 — Turbe-džamija
- 37 — Turgan-begova
- 38 — Velika džamija u Donjem gradu
- 39 — Zejtinud-agina

Mesdžidi

- 40 — Baba-Mahmuda
- 41 — Bajazid-bašin
- 42 — Carev, u Gornjoj kuli
- 43 — Džetdarova
- 44 — Hadži-Alije Tire
- 45 — Hadži-Sudžaa
- 46 — Hadži-Velije
- 47 — Kućuk Hadži-Mustafe
- 48 — Kopljaka
- 49 — Kopljašina
- 50 — Sulejman-hanov, u Donjem gradu
- 51 — Samlu-hodžin

51 — Musala

Tekije

- 52 — Hadži-šeh Muhamedova
- 53 — Šeh Ali-efendije
- 54 — Šeh-hafiz Mehmedova

55 — Šeh Hasan-efendijina

- 56 — Šeh Hasim-efendijina
- 57 — Tekija Mehmed-paše Jahjapašića
- 58 — Tekija na Savi
- 59 — Tekija u tvrđavi Nari-nu

Turbeta

- 60 — Damad Ali-pašino
- 61 — Devojacko
- 62 — Gaz-Ahmedovo
- 63 — Muniri-efendijino
- 64 — Nekoliko turbeta u Gornjem gradu
- 65 — Šeh Hadži-Mehmedovo
- 66 — Šeh-Mustafino
- 67 — Turbe pored Bajram-begove džamije
- 68 — Turbe pored džamije Sultana Mahmuda
- 69 — Turbe pored karaula
- 70 — Turbe u Gospodar-Jevremovoj ulici
- 71 — Turbe u Visokog Stevana ulici

PRIVREDNI OBJEKTI

Bezistani

- 72 — Mehmed-paše Sokolovića
- 73 — Musa-pašin

Karavansaraji

- 74 — Mehmed-paše Jahjapašića (Imaret-han)
- 75 — Mehmed-paše Sokolovića
- 76 — Piri Mehmed-paše
- 77 — Sulejmana Velićanstvenog
- 78 — Tujan-pašin

Hanovi

- 79 — Cincar-han
- 80 — Cuker-han
- 81 — Cizma-han
- 82 — Despotov
- 83 — Hanžikin
- 84 — Ismail-agin
- 85 — Iman-džin
- 86 — Jeni-han
- 87 — Kovačev
- 88 — Kričev
- 89 — Kumanudijev
- 90 — Liman-han
- 91 — Noin
- 92 — Pirinč-han
- 93 — Poljakov
- 94 — Rističev
- 95 — Seid-Hasan-pašin
- 96 — Tatarski
- 97 — Turski

DRUSTVENI OBJEKTI

- 98 — Carinarnica
- 99 — Sudska palata
- 100 — Menzularna
- 101 — Tahmis

102 — Vojni magacin hrane

- 103 — Vojnička kuhinja
- 104 — Bajram-begova medresa
- 105 — Čuprićeva medresa
- 106 — Jahjapašićeva medresa
- 107 — Bolnica
- 108 — Bajram-begov imaret
- 109 — Jahjapašićev imaret

KOMUNALNI OBJEKTI

Amami

- 110 — Amam Kneza Miloša
- 111 — Amam kod skele Borta
- 112 — Amam Konaka kneževne Ljubice
- 113 — Amam na Bit-pazaru
- 114 — Amam u Donjem gradu
- 115 — Jahja-pašin
- 116 — Jeni-amam
- 117 — Jevrejski
- 118 — Mali
- 119 — Persijski
- 120 — Sareni

Cesme

- 121 — Česma kod Saborne crkve
- 122 — Cukur-česma
- 123 — Džetdarova
- 124 — Delijska
- 125 — Mala
- 126 — Mehmed-paše Sokolovića

127 — Saka-česma

- 128 — Skadarska
- 129 — Suva
- 130 — Terazijska

STAMBENI OBJEKTI

Saraji i kiosci

- 131 — Vezirov saraj
- 132 — Pašin konak
- 133 — Abaza-pašin kiosci

Kuce

- 134 — Bajalovićeva
- 135 — Dositejeva
- 136 — Dositejev licej
- 137 — Gospodarski konak
- 138 — Ičkova
- 139 — Kafana »Kičev«
- 140 — Kafana »Kod zlatnog bora«
- 141 — Kafana »Radnička kafana«
- 142 — Kafana »Zeleni venac«
- 143 — Kafana »?»
- 144 — Konarova kuća
- 145 — Konak kneževne Ljubice
- 146 — Kuća na uglu Kamenice ulice
- 147 — Manakova
- 148 — Ninčeva
- 149 — Vanličeva
- 150 — Tri kuće na početku Skadarske ulice
- 151 — Tri kuće u Jevrejskoj ulici

Divna Đuriž-Zamalo, Beograd kao orijentalna varoš 1521-1867,

Muzej grada Beograda, Beograd, 1977.

Good
 Helig
 Von Kemptthierung
 m^{re} de Moutier
 L'union
 Hovaux.
 J. Wuthrich
 Adm. - Bureau
 Contable p. Sept. 1866

ПОПИС ТУРСКЕ ИМОВИНЕ

разум је постигнут тек 1865. године, када се влада Србије обавезала да за сва турска добра исплати по рти суму од девет милиона гроша или 150.000 дуката у року од три го-

Из овом периода потичу најважнији спискови турске имовине, које сам недавно пронашао у Историјском архиву Београда. Већина спискова је добро очувана, ала их има

Сва добра у поменутом списку забележена су редом по махалама: Алин-пашиној, Рези-ефендиној, Јахија-пашиној, Бајрам-беговој и Лазихи Мамутовој. Поред ових пет, постојала је још и шеста махала, али, на жалост, пошто недостају прва два листа у списку, за сада нисмо име не знамо. Надамо се, ипак, да ће се даљим истраживњем и то сазнати.

После бомбардовања Београда 1962. године турско цивилно становништво ланом се одселило. У њихове напуштене куће усељавале су се српске породице. Када су већ насељени сав турски крај, надлежност српских власти проширила се на целу јужну. Сада је могуће било пописати целокупну непокретну имовину одсељених Турака.

и оштећених. Ипак, по њима се може потпуно реконструисати изглед тадашње турске насеобине. У једном од спискова, на пример, забележена су укупно **694 добра** са подацима о врсти и нумери киџа, његовој вредности и у каквом се стању налази.

Да би турска добра правно поста-
вила власништво Кнежевине Србије
почели су преговори између српске
владe и порте у Цариграду. С тим
у вези састављена је мешовита ко-
мисија, којој је стављено у дуж-
ност да изврши попис и процену сва
ког турског имања појединачно, а
свим земљи. Али, тешкоће су се по-
јавиле још у почетку рада, јер су
турски делегати проценити да срп-
ски потценимаљни вредност зграда,
земљишта и осталих објеката. Спо-

Према овим забелешкама у насељу су постојала два трговачка центра — „Главна чаршија“ и „Чаршија Стамбољ-капие“. Нешто давана било је и на Зереку, Бути-пазару и око Делијске чесме. Магазе су у приземљу кућа са спратом, или на Сави. На дванаеској јалији су баште и шупе за клање стоке. У осталим деловима насеља био је стамбени простор са кулама и врговима. Око станова су високи зидови. Цариградски друм делом је варош на дорћолу и са европским кварталом.

Дуго времена српске власти су продавале, издавале појакла и купилине билаш турска робља у Београду. Једном је један од српских војвода испуљдан дуг од десет милиона гроша Турцима, а сав преосталих још тек употребљен је за регулацију и успљешавање вароши. У образложењу које је тим поводом министар финансија послао српском владару, јавиош, упутно Државном савету, велико се: „Ми морамо мењати изглед наше престонице, каква још је дасав варварство. Од мрачних, тесних, кривина улица, стрмих и кривих улица, кривина и неправилних, широке, равне и видне булеваре. Нека се развитак слободе и напретка у Србији погледа и у просперитету Београда. Нека свако види да што је народ и да што је држава. Нека се и држава, не, даго и држава.“

Др Бранко Перуничкић

Politika, Beograd, 30. 01. 1966

Memorandum

ISLAMSKOG NARODA BOSNE I HERCEGOVINE

gospodin članovima delegacija

i austrijskog i ugarskog parlamenta

Imno. 746.

izdana 28. maja 1902. godine u Budimpešti.

KNJIŽNICA
hrvačkog kulturnog društva
"NAPREDAK"
U SARAJEVU

U NOVOM SARAJEVU

SRPSKA OTOMANLIJSKA DR. CH. MIJLETA

1902.

МЕМОРАНДУМ

Муслимана из Босне и Херцеговине

Предан Османлијском Парламенту

МЈЕСЕЦА ФЕБРУАРА 1909. ГОД. У ЦАРИГРАДУ

ПРЕВЕДЕНО С ТУРСКОГ

Reprint

MEMORANDUM

UDRUŽENJA BIVŠIH POSJEDNIKA KMETSKO-BEGLUČKIH ZEMALJA U SARAJEVU

Poslat Njegovom Visočanstvu Kraljevskom Namjesniku Princu Pavlu dne 27 septembra 1938.

KNJIŽNICA
hrvatskog kulturnog društva
„NAPREDAK“
U SARAJEVU.

У НОВОМ СЕЉУ
СРПСКА ПИТАМПАРЕЈА ДРА СВ. МИЉЕТИЋА
1902.